

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КОМПАНІЇВСЬКИЙ ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ»
ВІДДІЛ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ, СПОРТУ ТА ТУРИЗМУ
КОМПАНІЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА «ЦЕНТР МОНІТОРИНГУ ТА АНАЛІЗУ
ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ КОМПАНІЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради
Комунального закладу
«Компаніївський центр
дитячої та юнацької
творчості»

№ _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора
Комунального закладу
«Компаніївський центр
дитячої та юнацької
творчості»

№ _____

АДАПТОВАНА ПРОГРАМА
з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
гурток «Іграшки»

Укладач:

Непрозвана Інна Миколаївна – керівник гуртка «Іграшки» Комунального закладу «Компаніївський центр дитячої та юнацької творчості»

Рецензенти:

Іванець О.В. – директор Комунального закладу «Компаніївський центр дитячої та юнацької творчості»

Сагач Н.В. – методист Комунального закладу «Компаніївський центр дитячої та юнацької творчості»

(початковий, основний рівень, 3 р.н. 216 год./рік, 6 год./тижд.)

Розроблена на основі програми «Виготовлення іграшок-сувенірів» (Биковський Т.В., Шкура Г.А. рекомендовано Міністерством освіти та науки України (лист від 08.04.2016 р. № 1/11 - 4658).

АДАПТОВАНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА «ІГРАШКИ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму адаптована на основі навчальної програми «Виготовлення іграшок-сувенірів» (Биковський Т.В., Шкура Г.А. рекомендовано Міністерством освіти та науки України (лист від 08.04.2016 р. № 1/11 - 4658), до якої внесені зміни з урахуванням особливостей освітнього закладу, віку та рівня підготовки вихованців. В адаптованій навчальній програмі розділ «Іграшки сувеніри зі штучного хутра» замінено розділом «Іграшки сувеніри із фетра». Внесені зміни не впливають на загальний зміст навчальної програми. Незмінними залишилися мета, завдання і прогнозований результат освітньої діяльності.

Саморобна іграшка – це власна дитяча фантазія, яка має прояв у формі, характері, оздобленні, призначенні, у правилах гри з нею. Це – відчуття причетності до процесу творення разом із впевненістю у своїх силах: придумати іграшку, виконати її, відремонтувати, якщо знадобиться, і все це самостійно та ще й за власним бажанням. Програма навчання з виготовлення іграшок-сувенірів художньоестетичного напряму декоративно-ужиткового профілю розрахована для дітей віком від 6 років.

Метою навчальної програми є формування компетентностей особистості в процесі опанування виготовлення іграшок-сувенірів. Основні завдання полягають у набутті дітьми в процесі занять таких компетентностей: пізнавальна – ознайомлення з історією виникнення народної іграшки, особливостями її виконання в різних регіонах України в різні історичні періоди; практична – оволодіння технологією виготовлення різноманітних іграшок з різних за структурою та в обробці тканин, різних за складністю та призначенням ручних швів, способами оздоблення; творча – розвиток художнього смаку, творчої уяви, фантазії, напрацювання індивідуального стилю роботи; соціальна – виховання культури праці, дбайливого ставлення та пошани до народних традицій; професійне самовизначення; розвиток позитивних якостей особистості: працелюбності, наполегливості, відповідальності; сприяння самореалізації дитини в соціумі. Програму складено за концентричним принципом із повторним вивченням окремих розділів та тем, розширенням та поглибленням змісту навчального матеріалу. Навчальна програма розрахована на такі рівні: початковий рівень – 216 год. (6 год. на тиждень); основний рівень – 216 год. (6 год. на тиждень). Програма початкового рівня спрямована на ознайомлення з історією виникнення української народної іграшки, її особливостями та передбачає виготовлення

іграшок за зразком. Значна увага приділяється опануванню правил роботи з тканинами, простими за структурою та обробкою, оволодінню простими ручними швами, нескладними способами оздоблення іграшок та правилам організації робочого місця.

Програма основного рівня навчання спрямована на поглиблення знань про іграшку та ускладнення завдань через поширення видів тканин, які використовуються, опанування правил поєднання кольорів і тканин різних за фактурою, використання дротяного каркаса, урізноманітнення засобів оздоблення іграшок. Також програмою передбачається опанування основ клаптикової пластики, виготовлення іграшок для лялькового театру, м'яких іграшок, які повторюють форму глиняних.

ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ

НАВЧАЛЬНО ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	1	2	3
2.	Народна іграшка	3	9	12
3.	Іграшки-сувеніри з тканини	9	81	90
4.	Іграшки-сувеніри з фетра	3	54	57
5.	Комбіновані іграшки-сувеніри	6	36	42
6.	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	9	-	9
7.	Підсумок	3	-	3
	Разом	34	182	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (3 год.)

Мета роботи гуртка. Знайомство з правилами поведінки в гуртку під час занять. План роботи на навчальний рік. Матеріали та інструменти, необхідні для роботи. Правила техніки безпеки.

Практична частина. Сюжетно-рольові та дидактичні ігри.

2. Народна іграшка (12 год.)

Історія народної іграшки. Способи її створення. Музей та його роль в житті дитини. Обряди.

Практична частина. Виготовлення ляльки- «жованки». Оздоблення. Ігри. Збирання виставкової композиції.

3. Іграшки-сувеніри з тканини (90 год.)

Різновиди тканин. Правила роботи з викрійками-лекалами. Правила розкрою. Техніка безпеки. Послідовність виконання іграшок. Ручні шви. Надрізки. Дротяний каркас. Наповнення та оздоблення виготовлених іграшок-сувенірів.

Практична частина. Виготовлення іграшок: подушка-гольничка, заєць, кошеня, мишеня, слоненя, щеня, лоша.

4. Іграшки-сувеніри з фетра (57 год.)

Особливості роботи зі фетра. Правила його розкрою та особливості обробки. Ручні шви. Правила зметування.

Практична частина. Виготовлення іграшок, нескладних за формою і кількістю деталей (собака, ведмідь, сувенір до Різдва, заєць тощо).

5. Комбіновані іграшки-сувеніри (42 год.)

Правила розкрою деталей в комбінованих іграшках. Правила добору матеріалів за фактурою та кольором. Вибір ниток. Дротяний каркас. Особливості виготовлення комбінованої іграшки-сувеніра. Техніка безпеки. Послідовність виконання. Оформлення і оздоблення іграшок. Ручні шви.

Практична частина. Виготовлення іграшок: білий ведмідь, заєць, каченя, сувенір до Великодня.

6. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (9 год.)

Екскурсії, участь у виставках, конкурсах, святах. Відвідування краєзнавчих, природничих та історичних музеїв.

7. Підсумок (3 год.)

Підведення підсумків.

ОСНОВНИЙ РІВЕНЬ
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	1	2	3
2.	Народна іграшка	3	12	15
3.	Іграшки-сувеніри з тканини	6	66	72
4.	Іграшки-сувеніри з фетра	3	54	57
5.	Комбіновані іграшки-сувеніри	3	54	57
6.	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	9	-	9
7.	Підсумок	3	-	3
	Разом	28	188	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (3 год.)

Зміст роботи гуртка в новому навчальному році. Матеріали, інструменти та прилади, необхідні для роботи. Повторення правил поведінки в гуртку під час занять, правил з техніки безпеки.

Практична частина. Сюжетно-рольові та дидактичні ігри.

2. Народна іграшка (15 год.)

Різновиди народної іграшки. Історія. Призначення. Іграшки з сиру, тканини, соломи. Обрядовість. Перегляд ілюстрацій.

Практична частина. Виготовлення обрядової іграшки. Складання композиції з виготовлених іграшок.

3. Іграшки-сувеніри із тканини (72 год.)

Повторення правил крою з тканини, правил техніки безпеки. Виготовлення іграшок з більшою кількістю деталей. Правила розкрою парних і непарних деталей. Послідовність виготовлення іграшок. Дротяний каркас. Наповнення. Оформлення.

Практична частина. Виготовлення іграшок: подушка – ведмідь, лисиця, жирафа, слоненя-гаманець.

4. Іграшки-сувеніри з фетра (57 год.)

Різновиди фетра. Повторення правил розкрою із фетра. Матеріали та інструменти, необхідні для роботи. Ручні шви. Наповнення. Оформлення. Передача характеру іграшки за допомогою очей (форма, колір).

Практична частина. Виготовлення іграшок ускладнених моделей: собака, кроленя, черепаха, іграшка – символ року.

5. Комбіновані іграшки-сувеніри (57 год.)

Повторення правил розкрою комбінованої іграшки. Самостійний добір матеріалів за кольором і фактурою. Зшивання комбінованих деталей іграшки. Оздоблення іграшки.

Практична робота. Виготовлення іграшок: їжачок, кіт, ведмідь, іграшка-сувенір до Великодня, іграшка-подарунок до Дня Матері.

6. Екскурсії, свята, виставки (9 год.)

Екскурсії, участь у виставках, конкурсах, святах. Відвідування краєзнавчих, природничих та історичних музеїв. Зустрічі з народними майстрами.

8. Підсумок (3 год.)

Підведення підсумків.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- види декоративного оздоблення виробів;
- властивості різних текстильних матеріалів;
- історію та способи створення народної іграшки;
- основи клаптикової пластики;
- основні властивості кольорів;
- основні правила роботи з фетром;
- послідовність зшивання деталей іграшки;
- правила поєднання тканин за кольором і фактурою;

- правила роботи з лекалами;
- правила розкрою парних і непарних деталей;
- правила техніки безпеки при роботі з інструментами для крою;
- принципи та правила розкрою деталей іграшки;
- способи виготовлення м'якої іграшки, яка повторює форму глиняної іграшки;
- умовні позначення на схемах.

Вихованці мають уміти:

- виготовляти дротяний каркас;
- виготовляти ляльку-«жованку», оздоблюючи її відповідно до народних традицій;
- самостійно виготовляти нескладні викрійки-лекала іграшок;
- самостійно виконувати розкрій;
- самостійно добирати матеріали для оздоблення іграшки;
- самостійно збирати іграшку з невеликою кількістю деталей.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

№	Основне обладнання	Кількість
<i>Матеріали</i>		
1.	Бісер	20 наборів
2.	Блискавки різні	20 шт.
3.	Ватин	20 м
4.	Велюр	10 м
5.	Гудзики різні	60 шт.
6.	Гумова стрічка	2 мотки
7.	Дріт (Д-1,5-2,5 мм)	40 м
8.	Калька для олівця	2 рулони

9.	Клей «Бутекс», «Момент», ПВА	10-20 банок
10.	Кольорові стрічки	5 упаковок
11.	Крейда для дошки	1 комплект
12.	Крейда для розкрою	10 шт.
13.	Моток ліски	20 шт.
14.	Набір ниток	10 комплектів
15.	Набір стеклярусу	20 комплектів
16.	Нитки «Ірис»	20 упаковок
17.	Нитки «Штопка»	20 упаковок
18.	Нитки акрилові	20 комплектів
19.	Нитки бавовняні	20 кг
20.	Нитки кольорові	60 шт.
21.	Нитки муліне	100 мотків
22.	Нитки синтетичні	20 кг
23.	Нитки швейні №30, 40	50 шт.
24.	Нитки шерстяні	20 кг
25.	Фарби для шкіри	20 наборів
26.	Обрізки шкіри натуральної	10 м

27.	Папір міліметровий	2 рулони
28.	Синтепон	20 м
29.	Синтетичний трикотаж	10 м
30.	Тасьма	5 комплектів
31.	Тканина для вишивання хрестиком (канва)	20 м
32.	Тканина льняна	20 м
33.	Фломастери	20 наборів

34.	Фурнітура різна	1 упаковка
35.	Фетр	10 м
<i>Прилади та пристосування</i>		
1.	Гачки різних розмірів (2-5 мм)	20 комплектів
2.	Голка для бісеру	40 шт.
3.	Голка звичайна	20 шт.
4.	Голки трикотажні	20 комплектів
5.	Голки швейні	40 наборів
6.	Дошка для прасування	4 шт.
7.	Косинець класний	5 шт.
8.	Кусачки	2 шт.
9.	Лекало	20 шт.
10.	Лінійка дерев'яна 1000 мм	5 шт.
11.	Лінійка закрійника	5 шт.
12.	Лінійка масштабна	20 шт.
13.	Наперсток	20 шт.

Джерела інформації:

1. Грушевський М.С. Дитина у звичаях і віруваннях українського народу – К.: Либідь, - 2006.
2. Дозвілля, техніка, творчість. Збірник методичних рекомендацій. Вип. 3. За ред. В. В. Ткачука. — К.: Грамота, 2005.
3. Закон України „Про позашкільну освіту” // Уряд. кур’єр. - 2000. - № 25.
4. Кірієвський І. Міфи давніх слов’ян. – Харків: Книжний клуб, 2006.-240 с.
5. Найден О.С. Українська народна іграшка. Історія. Семантика. Образна своєрідність, функціональні особливості. – К., 1999.
6. Збірник програм з позашкільної освіти. Художньо-естетичний напрям. Випуск 2. 2009 рік. Програма «Іграшка».
7. Символи та їх вплив на людей.- Донецьк: АСТ-Сталкер, 2004. -204 с.

8. Хоменко В., Никитюк Г. Обереги своїми руками: прикраси і захист вашого будинка. – Харків, Клуб сімейного дозвілля, 2010.- 96 с.
9. «1000 корисних порад. Рукоділля» № 03, 2011 .-Київ: «УМХ».
10. <https://bookopt.com.ua/rozvitok-i-tvorchist/vigotovlennja-igrashok>
11. <https://makovka.com.ua/igrushki-iz-flisa.html>
12. https://www.googleadservices.com/pagead/aclk?sa=L&ai=DChcSEwiFp8nm086IAxW2TEECHSTdOV0YABAAGgJ3cw&co=1&ase=2&gclid=CjwKCAjwl6-3BhBWEiwApN6_kidjjL2W1ct5aTQ3JmPPR_qWqv2ITcz454Jpy5jIFl490CnaxGea7BoCIsMQAvD_BwE&ohost=www.google.com&cid=CAESVuD27LBF6fQuVSJ0qMaH5HAxzE9ssPNM1Y2gvtLnsq2FwR90WLgo88pJLI2U9TJ9VJsY-hT-DVUNpMuQrsEXFAuuy_tgOc1iMnfGYPC2yYiKwyyPj_L&sig=AOD64_06d7sgg9CeUzvCYWYvEW2mcOhlpw&q&nis=4&adurl&ved=2ahUKEwi-6cPm086IAxU3Q_EDHcqV0jAQ0Qx6BAgVEAE
13. <https://lihtaryk.com.ua/igrashki-z-fetru/>
14. <https://handsmake.com.ua/porobky/igrashky-z-fetru-svoyimy-rukamy-majster-klasy-dlya-pochatkivcziv>
15. <https://bestbirthday.com.ua/programm-161-maysterklas-igrashki-z-fetru.html>
16. <https://kharkiv.dityvmisti.ua/detskij-tsentr-razvitiya-solnyshko/master-klasse-myagkaya-igrushka-iz-fetra/>

